

Trest bez nádeje je mučením

Pápež František na samite sudcov vo Vatikáne - 3. júna 2016 - ANSA
05/06/2016 07:39

Vatikán 5. júna – Pápež František sa 3. júna vo Vatikáne prihovril účastníkom „Samitu sudcov o obchodovaní s ľuďmi a o organizovanom zločine“ v sídle Pápežskej akadémie sociálnych vied. Konferencia sudcov z celého sveta, na ktorej sa diskutuje o mafii, prostitúcii, vykorisťovaní maloletých, migrantov a vysídlencov, sa končí dnes, teda práve na Medzinárodný deň nevinných detských obetí agresie.

Svätý Otec ocenil, že prítomní sudcovia a štátni zástupcovia spolupracujú, aby tak prispeli k „ľudskému a sociálnemu pokroku, čo je účelom Pápežskej akadémie sociálnych vied“.

„Ak sa teším z takéhoto príspevku a mám z vás radosť, tak je to aj vzhľadom na šlachetnú službu, ktorú môžete ponúknuť ľudstvu, keď prehlbujete poznanie jednak tohto veľmi aktuálneho fenoménu ľahostajnosti globalizovaného sveta a jej extrémnych foriem, ako aj riešení, ako čeliť tejto výzve, pričínajúc sa tak o zlepšenie životných podmienok našich bratov a sestier, ktorí sú v núdzi. Nasledujúc Ježiša je Cirkev povolaná angažovať sa – existuje úslovie, že Cirkev sa nemá miešať do politiky, ale Cirkev sa musí miešať do „veľkej“ politiky! Lebo – a citujem Pavla VI. – politika je jednou z najvyšších foriem lásky, dobročinnnej lásky. A Cirkev je tiež povolaná angažovať sa, aby bola verná ľuďom, a to ešte viac ak vezmeme do úvahy situácie, kde sa dotýkame

najdramatickejších rán a útrap, v čom sú zainteresované hodnoty, etika, sociálne vedy a viera; situácie, v ktorých sa obzvlášť cení vaše osobné a ľudské svedectvo, spojené s vašou špecifickou spoločenskou kompetenciou."

Petrov nástupca pripomenul, že Pápežská akadémia sociálnych vied v minulosti organizovala stretnutie lídrov hlavných náboženstiev i starostov najväčších svetových miest. Podobne aj terajšie stretnutie sudcov:

„Nieкто by si mohol myslieť, že Akadémia sa musí pohybovať radšej vo sfére čistých vied, teoretickejších úvah: a toto iste zodpovedá osvieteneckej koncepcii toho, čím má Akadémia byť. Ale Akadémia musí mať korene, a to korene v konkrétnej skutočnosti, lebo inak riskuje, že bude podnecovať tekutú reflexiu, ktorá sa vyparí a k ničomu nepríde. Tento rozvod medzi ideou a skutočnosťou – ktorý je očividne zašlým kultúrnym javom – má svoje dôsledky".

Pápež František tiež uviedol, že súdne profesie majú byť slobodné od vonkajších tlakov:

„Stáť si zodpovedne za svojím povolaním tiež znamená cítiť sa a deklarováť sa slobodnými. Sudcovia, prokurátori a ľudia vo verejnej službe - slobodní: od čoho? Od tlakov z vlád; slobodní od súkromných inštitúcií, a samozrejme, slobodní od «štruktúr hriechu», o ktorých hovorieval môj predchodca Ján Pavol II. a osobitne – ako od štruktúr hriechu – slobodní od organizovanej kriminality. Viem, že ste vystavení nátlakom, vystavení hrozbám a tomuto všetkému; a rovnako viem, že byť dnes sudcami, prokurátormi a vo verejnej službe znamená riskovať vlastný život! A toto si zasluhuje uznanie voči odvahe tým, ktorí chcú naďalej zostať slobodní vo výkone svojich justičných úlohách. Bez tejto slobody sa súdna moc danej krajiny korumpuje a plodí korupciu. Karikatúru toho všetci poznáme, nie? Justícia so zaviazanými očami: páska sa jej zosunula z očí a zatvára jej ústa..."

Svätý Otec pripomenul aj pozitívum rezolúcie OSN, ktorá má za cieľ odstrániť detskú prácu a obchod s ľuďmi:

„Teším sa, že zástupcovia 193 členských krajín OSN jednohlasne prijali nové ciele udržateľného a integrálneho rozvoja, osobitne rezolúciu 8.7, ktorá nariaďuje: «Prijať okamžité a účinné opatrenia na odstránenie nútenej práce, ukončiť moderné formy otroctva a obchodu s ľudskými bytosťami a zabezpečiť zákaz a odstránenie najhorších druhov detskej práce vrátane naboru a využívania detských vojakov a najneskôr do roku 2025 ukončiť detskú prácu vo všetkých jej formách». Potiaľto rezolúcia. Naozaj možno povedať, že naplniť tieto ciele je morálnym imperatívom pre všetky členské krajiny OSN."

Okrem toho Petrov nástupca pripomenul, že táto zmena musí ísť naprieč spoločnosťou:

„Preto je nevyhnutné vytvoriť priečny a „vlnový“ pohyb, „dobrú vlnu“, ktorá objíme celú spoločnosť zhora nadol i naopak, od periférie k centru i naopak, od lídrov až ku komunitám a od národov a verejnej mienky až po najvyššie riadiace úrovne."

Sudcovia a štátni zástupcovia si tak majú byť plne vedomí tejto výzvy, podeliť sa o skúsenosti i osvedčené postupy a konať spoločne, aby tak otvorili nové priestory a cesty spravodlivosti na podporu ľudskej dôstojnosti, slobody, zodpovednosti, šťastia a aj mieru.

Ďalej pápež František poukázal na zásadne dôležitú úlohu sudcu pre spoločnosť, ako aj na tendencie, ktoré jeho úlohu ohrozujú:

„V osobe sudcu sa uznáva spravodlivosť ako prvý atribút spoločnosti. A toto treba pozdvihnúť, lebo stále väčšou tendenciou je ‚skvapalňovanie‘ osoby sudcu prostredníctvom nátlakov a toho, o čom som sa zmienil predtým. Je to prvotná charakteristika spoločnosti: už v samotnej biblickej tradícii. Nie je to tak? Mojžiš potreboval ustanoviť 70 sudcov, aby mu pomáhali, aby rozsudzovali prípady. - Sudca, ten, ku komu sa človek utieka. A v tomto procese skvapalňovania, aj sily, sa konkrétnosť tejto reality týka národov. Inými slovami: či národy majú svoju identitu, ktorá im dáva súdržnosť, ktorá im umožňuje rásť, mať vlastné plány, postaviť sa k vlastným pádom, zastať sa vlastným ideálom; ale tiež trpia procesom ‚skvapalňovania‘ a všetko to, čo tvorí konkrétnu súdržnosť národa má tendenciu transformovať sa na jednoduchú nominálnu identitu občana. A národ nie je to isté, čo skupina občanov. A sudca je prvotnou charakteristikou národného spoločenstva.“

Pápež František sudcov opätovne vystríhal pred pádom do siete korupcie.

„Vám sudcom prislúcha povinnosť vykonávať spravodlivosť, a žiadam vás o špeciálnu pozornosť pri vykonávaní spravodlivosti v oblasti obchodovania s ľuďmi a voči organizovanému zločinu. Žiadam vás, aby ste sa chránili pred pádom do siete korupcie.“

Po týchto slovách sa Svätý Otec zameral na významnú tému účinnosti trestu pre nápravu človeka a jeho znovuzaradenie do spoločnosti:

„Keď hovoríme ‚vykonať spravodlivosť‘, ako dobre viete, nejde nám o to, že by sme mali hľadať trest pre samotný trest, ale o to, by pri ukladaní trestov sa tieto dávali na prevýchovu zodpovedných, takým spôsobom, aby sa im mohla otvoriť nádej na nové začlenenie sa do spoločnosti. Inými slovami, nieto platného trestu bez nádeje. Trest uzavretý v sebe samom, ktorý nedáva možnosť nádeji, je mučenie: nie je trestom! O toto opieram aj pri vážnom potvrdení pozície Cirkvi voči trestu smrti. Istý teológ mi hovoril, že v koncepcii stredovekej a post-stredovekej teológie bol trest smrti spájaný s nádejou: ‚zverujeme ho Bohu‘. Časy sa zmenili a nemôžeme takto pokračovať. Nechajme, nech Boh vyberie okamih...

Nádej na opätovné začlenenie do spoločnosti: «ani vrah nestráca svoju osobnú dôstojnosť a sám Boh ju garantuje» (Ján Pavol II., Evangelium vitae, č. 9). A ak toto delikátne spojenie medzi spravodlivosťou a milosrdenstvom – ktoré je v podstate prípravou na opätovné začlenenie – platí pre tých, ktorí sú zodpovední za zločiny proti ľudskosti tak ako pre každú ľudskú bytosť, o to viac to platí pre obeť, ktoré – ako naznačuje ich samotné pomenovanie – sú viac pasívne než aktívne vo uplatňovaní ich slobody, keďže padli do pasce nových lovcov otrokov. Obeť mnoho ráz zradené v najosobnejšej a najposvätejšej časti osoby, čiže v láske, ktorú túžia dať a prijať, a ktorú im ich rodiny dlhujú alebo im ich

nasľubovali ich ctitelia či manželia, a ony naopak skončia predané na trhu s nútenou prácou, s prostitúciou či na trhu predaja orgánov."

Svätý Otec pripomenul, že sudcovia sú dnes povolaní mať na zreteli obeť viac než kedykoľvek predtým:

„Sú prvými osobami, ktoré treba rehabilitovať a znovu začleniť do spoločnosti a kvôli nim treba v ostrom zápase chytiť ich priekupníkov a trýzniteľov. Neplatí staré úslovie: ‚Sú veci, čo jestvujú odkedy je svet svetom‘. Obete sa môžu zmeniť a vskutku vieme, že ich život sa zmení s pomocou dobrých sudcov, osôb, ktoré im pomáhajú a celej spoločnosti. "

Petrov nástupca rozpovedal aj svoju osobnú skúsenosť, podľa ktorej väznice s riaditeľkou fungujú lepšie ako tie, v ktorých je riaditeľ:

„Páči sa mi, keď idem do mesta navštíviť väzenie. Navštívil som rôzne väzenia... Je to zvláštne - bez toho, aby som niekoho urazil - existuje všeobecný dojem: videl som, že väzenia, v ktorých je riaditeľom žena, fungujú lepšie ako tie, kde je riaditeľom muž. Toto nie je feminizmus, všakže! Je to zvláštne! Žena má ohľadne témy opätovného začlenenia špeciálny čuch, špeciálny hmat - bez straty energie - nanovo umiestniť tieto osoby, nanovo ich začleniť. Niektorí to pripisujú koreňu materstva... Je to zvláštne, hovorím to ako osobnú skúsenosť“.

Na záver Svätý Otec ocenil *„taliansku prax znovu použiť zhabané statky nadobudnuté kriminálnou činnosťou od priekupníkov a zločincov, aby ich ponúkli spoločnosti a konkrétne pre opätovné začlenenie obetí“*. -bp, jb-